

Sınıf Mücadelesi

Aylık
işçi gazetesi

03 Haziran 2026

Sayı: 326

Fiyatı: 50 TL

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ, BİRLEŞİN!

Siyasi darbeye geçit vermeyelim!

Güvenpark'taki Özgür Özel'in mitingi ardından Anıtkabir'e yürüyüş

AKP hükümeti, “kırmızı çizgimiz” dediği Tayyip Erdoğan’ın cumhurbaşkanlığı konusunda hiçbir hukuk, yasa ya da demokratik teamül tanımaksızın baskıyı artırıyor.

Yeni Adalet Bakanı ve yeni İçişleri Bakanı, yargı ve kolluk gücü eliyle her geçen gün yeni hamleler yapıyor. Erdoğan, en güçlü rakibini elindeki tüm imkânları seferber ederek siyasi olarak tasfiye etmeye çalışıyor. Bu kez CHP içinden de kullanışlı bir aparat buldu ve Kemal Kılıçdaroğlu eliyle en etkili siyasi darbelerinden birini gerçekleştirdi. CHP’yi üç yıl öncesine döndürmeyi, partiyi bölmeyi, içe kapatmayı ve etkisizleştirmeyi hedefliyor.

Kuşkusuz bu darbe yalnızca CHP ile sınırlı değildir. Hedeflenen düzende “reis”e karşı çıkmak fiilen yasaklanmaktadır. Siyasi Partiler Kanunu, seçimler, partilerin kurultayları ve yöneticilerini seçme hakkı, yargı müdahalesiyle işlevsiz hâle getirilmektedir.

Normal koşullarda 2028 yılında yapılacak seçimlerde yeniden aday olup cumhurbaşkanı seçilmek isteyen Erdoğan, karşısında güçlü hiçbir rakip istemiyor. Seçimlerden önce seçimi kazanmak istiyor.

Ancak bu kez durum o kadar kolay değil. 31 Mart 2024 yerel seçimlerinden ikinci parti olarak çıkan AKP, Erdoğan’ın yeniden cumhurbaşkanı seçilme ihtimalini ciddi biçimde riske atmış durumda. Son iki yıldır tüm çabalara rağmen AKP’nin oy kaybı durdurulamadı.

BİZ KİMİZ?

Bugün kapitalist topluma egemen olan anlayış sömürücü, ırkçı, gerici, baskıcı ve cinsiyetçi zorbalığa dayanmaktadır.

İnsanlık için tek çıkış yolu komünizmdir. Bu siyasetin, Stalinizmin politika ve uygulamalarıyla ortak bir yönü yoktur.

Sınıf Mücadelesi, işçi sınıfı tarafından uluslararası düzeyde kurulacak bir komünizmden yanadır; Stalinizmin "Tek Ülkede Sosyalizm" hayaline karşılık, komünizmin uluslararası bir düzeyde mümkün olacağını savunur.

Sınıf Mücadelesi, insanlığın kurtuluşu olan komünizmi, kadın ve erkeklerin her türlü sömürü ezme-ezilme ilişkisinden, ayrımcı uygulamalardan kurtuluşu olarak anlar. Başta Kürt ulusu olmak üzere ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunur.

Sınıf Mücadelesi, kapitalistlerin kârı uğruna işçilerin sömürülmesine hizmet eden burjuva devlete, meclise, mahkemelere, orduya ve polise karşıdır.

Sınıf Mücadelesi, sendikaların devletten bağımsızlığını ve sendika içi demokrasiyi savunur. İşçilere ihanet eden sendika bürokratlarına karşı mücadele eder; sendikaların yeniden birer işçi örgütü haline gelmelerini savunur.

Sınıf Mücadelesi, tüm işçilerin, emekçilerin ve yoksulların öz çıkarlarını savunacak ve işçi sınıfına dayanan devrimci bir işçi partisinin kurulmasını amaçlar.

Sınıf Mücadelesi, uluslararası işçi sınıfının partisi olacak olan IV. Enternasyonal'in yeniden kurulmasını savunur; bu amacı paylaşan devrimci örgütlerle birlikten yanadır.

Sınıf Mücadelesi'nin savunduğu görüşler bunlardır. Bu nedenle bu gazeteyi savunanlar Troçkisttir. Marks, Engels, Lenin ve Troçki'nin geleneğine bağlıdır; enternasyonalist komünisttirler.

Başyazının devamı:

Ekonomik krizin yarattığı yüksek faiz ve enflasyon sarmalı, işçilerin, işsizlerin ve emeklilerin üzerindeki yükü artırırken, bankaların ve büyük şirketlerin kârları büyümeye devam ediyor. Zarar açıklayan neredeyse hiçbir banka yok. Yakın gelecekte bu tablonun emekçiler lehine düzelmesi de beklenmiyor.

Toplumu ikna etme kapasitesini kaybeden AKP'nin elinde, en yakın rakibi olan CHP'ye ve onun cumhurbaşkanı adayına karşı yargı ve kolluk gücüyle müdahale etmekten başka seçenek kalmıyor. AKP ve Erdoğan, yargıyı ve güvenlik güçlerini sonuna kadar zorluyor. Süreç, casusluk suçlamalarına kadar vardırıldı.

Bütün bunlara rağmen istedikleri sonucu alamadıkları anlaşılıyor. Bu nedenle aylardır mahkeme koridorlarında dolaştırılan "mutlak butlan" kararı sonunda mahkeme tarafından onaylandı.

"Butlan" hukuki bir kavramdır; bir işlemi veya sözleşmeyi geçersiz saymak anlamına gelir. "Mutlak butlan" ise işlemin bütün sonuçlarıyla birlikte yok hükmünde kabul edilmesidir.

Butlan kavramı, medeni hukukta genellikle evlilik sözleşmelerinin iptali gibi durumlarda kullanılır. Eski bir hâkimin de ifade ettiği gibi: "Bir siyasi parti kurultayı hakkında mutlak butlan kararı vermek, kadastro mahkemesinin cinayet davasında idam cezası vermesine benzer." Bu değerlendirme, verilen kararın hukuki değil siyasi olduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

AKP yargısı uzun süredir hukuka ve yasalara uygun değil; yalnızca AKP'nin siyasi çıkarlarına hizmet eden kararlar veriyor. Mahkeme salonlarında, savcılığın somut delil, belge ve tanıklığa dayanmayan siyasi kanaatlerinin hukuki gerçekmiş gibi sunulduğuna tanık oluyoruz.

Kararın amacı; ana muhalefet partisini kendi içine kapatmak, eski genel başkan Kemal Kılıçdaroğlu ile mevcut yönetim arasında bölünme yaratmak ve CHP'yi seçimlerde başarısızlığa sürüklemektir.

Yargı kararının CHP Genel Merkezi'ne polis zoruyla tebliğ edilmesi, çevik kuvvetin gazlı ve coplu müdahalesi ise topluma verilmiş açık bir gözdağıdır. "CHP'ye bunu yapan, herkese her şeyi yapabilir" düşüncesini yaymayı amaçlayan bir manzara yaratılmıştır.

Ana muhalefet partisinin yargı ve kolluk gücüyle dağıtılmaya çalışılması, yalnızca burjuva partileri arasındaki bir iç çekişme ya da CHP içi bir kriz değildir. Bu girişim, AKP'yi mutlaklaştırmayı, ana muhalefeti etkisizleştirmeyi ve hükümete karşı gelişebilecek her türlü siyasi ya da sendikal mücadeleyi bastırmayı hedefleyen bir siyasi darbedir.

Son olarak CHP'nin banka hesapları bloke edildi ve kontrol Kılıçdaroğlu ekibine bırakıldı. Özgür Özel parti binasından çıkarıldı; Meclis'teki grup toplantı salonu fiili genel merkez hâline geldi. Böylece ortaya iki ayrı CHP görüntüsü çıktı: AKP'nin onay verdiği CHP ve Özel-İmamoğlu çizgisindeki CHP. AKP-MHP iktidarı ile Kılıçdaroğlu'nun ortaklaşan darbe girişimine karşı çıkmak, Özgür Özel-İmamoğlu çizgisindeki CHP'nin siyasi programını desteklemeksizin de mümkündür ve gereklidir.

Erdoğan'ın amacı yolsuzlukla mücadele olmadığı gibi, Kılıçdaroğlu'nun amacı da adil bir kurultay arayışı değildir. Büyük sermaye çevreleri ve ABD, Türkiye'de Erdoğan yönetiminin sürmesini ve Erdoğan'la uyumlu bir ana muhalefet partisi oluşmasını istiyor. Bölgesel savaşların ve dünya ekonomik krizinin derinleştiği bir dönemde, Türkiye'de öngörülemez bir halk hareketi ya da bunun tetikleyeceği bir işçi-emekçi mücadelesi istemiyorlar. Bu nedenle AKP'nin hukuk dışı uygulamalarına göz yumuyorlar.

İşçi sınıfı, emekliler, yoksullar ve işsizlerle birlikte, AKP'nin bu siyasi darbesi karşısında kendi acil taleplerini ileri sürebilmenin yollarını aramalıdır. İşyerlerinde ve yaşam alanlarında bu darbenin gerçek nedenlerini anlatmanın ve darbeyi püskürtmenin yolları bulunmalıdır. (27.05.26)

Emekçinin Gündemi

Keşan'da maden işçileri mücadeleyi devraldı

Maden işletmelerinin son 20 yıl içinde küçük ve orta boy özel şirketler eliyle yürütülmesi, işçilerin devasa sorunlarla başbaşa kalmasına yol açtı. AKP hükümeti özelleştirme ve kıfayetsiz yandaşlarına peşkeş çekmeyi maden işletmelerinde de bolca yaptığı anlaşılıyor. Arkasında AKP hükümetini bulan patronlar kanun, işçi hakkı tanımaksızın sömürü çarkını çeviriyor. Kendilerine birşey olmayacağına inanıyorlar.

Geçtiğimiz aylarda İzmir Kınık, Eskişehir, Manisa Soma'da işçileri, patronları AKP'den aldıkları destek ve Türkiye Maden İş adlı Türk İş'e bağlı sendika bürokratları eliyle mağdur ettiklerine tanık olduk.

Patron doğrudan AKP'li

AKP Tekirdağ İl Başkanı eski yardımcısı İbrahim Kiremitçiye ait Keşan'da bulunan maden işyerinde işçiler 3 aydır maaş alamıyor, bir yıldır mesai ücreti verilmiyor, işten çıkarılan işçiler tazminatlarını alamıyor. Son olarak işten çıkarılan 21 işçiye tazminat ödememek için Kod 49 (hırsızlık, işyerinin güvenliğini

Keşan'da maden işçilerinin ve ailelerinin protestosu

kötüye kullanma) uygulandı. İşçilerin bu maddeye girecek hiçbir hareketi olmamasına rağmen patron bu maddeyi işçilerin önüne çıkardı. İşçilerin buna da sessiz kalmasını umdu. Bu yazı yazıldığında işçiler eylemlerinin 7'inci günündeydi. Bağımsız Maden İşçileri Sendikasının desteğiyle eylemlerini şehir merkezlerine taşıyacaklar.

Kaybedecek ne kaldı?

İşçilerin harekete geçtikleri an bıçağın kemiğe dayandığı an oluyor. Maden şirketleri köylülükten işçiliğe yeni geçilen kırsal bölgelerde bu tür barbarlıklara başvuruyor.

İşçilerin mücadele deneyiminin en az, bürokratik sarı sendikaların yetkili olduğu bu madenlerde büyük bedeller ödendikten sonra kendi gücüne dayalı eylemler başlıyor.

Keşanlı madenciler AKP'li patronun keyfi ve hukuksuz olması karşısında haklarını aramaya karar vermeleri, geçtiğimiz aylarda mücadele edip hakkını almayı başaran işçileri yolundan gitmelerine bağlı. Maden arama ve maden çıkartma

yetkisinin AKP eliyle kendi taraftarlarına dağıtmasının bu vahim sonucu karşısında, sadece ekonomik alacakların hesabını sormak yetmez, işçilere bu zulmü reva gören siyasetçileri de sendikacıları da hedefimize koymak gerekir.

Tabii ki, bu gibi patronların ve sendika bürokratlarının varolmasını sağlayan kapitalist sistem olduğunu, kapitalist sistemi alt etmeden işçi sınıfının sömürü ve baskıdan kurtulamayacağını aklımızdan çıkarmamalıyız. (26.05.26)

İş yerlerinden haberler

Tekstil

Patronların keyfiligi bitmiyor

1 Mayıs, 19 Mayıs ve Kurban Bayramı derken, 'İşçiler bu ay fazla tatil yaptı' bahanesiyle şirketin Ordu ve İstanbul'daki fabrikalarında dokuz günlük bayram tatili uygulamasına gidilmedi. Pazartesi günü çalışmak zorunda kaldık ve ardından tatile çıktık. Böylece 3 günlük iznimizi vermediler.

İş yerinde neredeyse hiç iş olmamasına rağmen, idari kadro sanki bizden az tatil yapmış gibi cuma akşamından tatile çıktı. Sadece işçiler pazartesi günü işe geldi, çalıştı ve sonrasında bayram tatiline çıktı.

Önceki bayramlarda, tatil süresi 1,5 veya 2 gün olduğunda bile bu günleri dokuz güne tamamlayarak tatile çıkardık. O dönemde verilen izinleri ya yıllık iznimizden düşerler ya da maaşımızdan bir günlük kesinti yaparlardı; ancak bu sene bunu yapmadılar.

Bayram öncesi Pazartesi günü iş başı yaptığımızda herkes elindeki işle oyalanmaya çalışıyordu. İşçilerde de zaten dokuz günlük tatile çıkma hevesi kalmamıştı. Zaten mevcut ekonomik koşullar nedeniyle herkes maaşını nasıl yetiştireceğinin hesabını yaparken, tatili düşünmek hayaldi, mecburiyetten gelip çalıştık. Bu keyfiliğin devam etmesi halinde ve eğer sessiz de kalırsak, bu sefer mesai ücretlerimizin, çıkışlarda tazminatlarımızın ödenmesinde zorluk çekeceğiz demektir. Şimdiden önlem almanın yollarını arayalım ve bulalım.

(Bir işçi)

Plastik

İşsizlik krizi artıyor

Kriz arttıkça pervasızca davranıyor. Bir anlaşma daha bitti ve 40 işçinin çıkışları verildi. Tazminatları ödendi ama geride kalanlar içinde işsiz kalacağız endişesi var. Müdürler normal günde izin verip yerine resmi tatilde çalıştırdılar. İtiraz edenlere işinize geliyorsa diyorlar. Zaten iş yok diyerek yine birkaçımızı işten çıkarmanın yolunu arıyorlar. Bireysel gösterilen tepkiler de işe yaramıyor. Ciddi şikayet eden de yok. İşçi hakkını arayınca yasa tanımayan patron, kendi çıkarı söz konusu olunca yasaları ileri sürüyor. Yasa kendi çıkarına olduğunda aklına geliyor.

Patronun diğer fabrikalarında bayramla birleşerek 20 gün izin verilmiş. İşçinin yıllık izin hakları kendi çıkarlarına göre düzenleniyor. Birlik olmadığından mücadele sadece bireysel tepki olarak kalıyor. İşçilerdeki tepkisizlik bitmezse daha çok hak kaybı olacak. Ya birlik olacağız ya da yıllarca mücadele ile kazandığımız hakları kaybetmeye devam edeceğiz. (Bir işçi, 29.05.26)

Gerileme devam ediyor

Ambalaj sanayinde çalışıyoruz. İş yoğunluğu olan bir işyeriydi, vardiyalı çalışıyorduk. İlk işe girdiğimde 200'e yakın işçi vardı. Patronun sendika düşmanı tutumumu işçiye olduğu kadar kendisine de zarar verdi. Üretim kapasitesi düştü.

Fabrikada yürüttüğümüz sendikal mücadelenin sonucunda bazı kazanımlar elde ettik; ancak sendika süreci bittikten sonra işveren mücadeleye katılan işçilerin çoğunu işten çıkarttı. Şu an fabrikada toplam 80 kişiyiz (daha önce 130 işçi vardı); bunun

65'i işçi, 15'i ise idari kadro. Geriye kalan 65 işçinin yaklaşık 30'u Türkmenistanlı çalışanlardan oluşuyor. Bizler dört ikramiye, bayram erzağı, yakacak ve giyim yardımı gibi haklarımız devam ediyor. Ancak işveren, yeni işe aldığı Türkmen çalışanlara sadece 30 bin TL maaş konaklama masraflarını (otel ücretlerini) veriyor, sabah-akşam yemeklerini de iş yerinde yiyorlar. Buna karşın, mesaiye kaldıklarında bizden daha az ücret alıyorlar ve pazar mesaipleri normal çalışma saati olarak sayılıyor.

Temmuz ayında maaşlarımıza zam yapılacağı söylendi ancak zam oranının % 5 ile % 6 civarında kalacağı konuşuluyor. Ocak ayındaki % 10'luk zammı gerekçe göstererek temmuz zammını düşük tutacaklar. Ayrıca fabrikada yine işten çıkarma söylentileri dolaşmaya başladı. Zaten iş yükü de oldukça azaldı; eskiden 18 makine çalışırken, şu an iş olmadığından dolayı sadece 3-5 makine çalışıyor. İş az olsa da her gün işe gitmeye devam ediyoruz. İlk defa bu ay avanslar iki gün gecikmeli yattı. İşveren, gerekçe olarak bankayla devam eden bir kredi görüşmesinin imzalanma sürecini gösterdi ancak bu durumun nabız yoklama amaçlı olduğunu düşünüyoruz. Bayramda dokuz gün izne çıktık; bayram sonrasında ise yıllık iznini kullanmak isteyenlerin kullanabileceği belirtildi. Haziran ayında ikramiyelerimizi aldık fakat dokuzuncu aydaki ikramiyenin kaldırılacağına dair söylentiler var. Bekleyip göreceğiz. Mücadele eden işçilerin çoğunu çıkardılar ve yerlerini yabancı işçilerle dolduruyorlar; bakalım süreç nasıl ilerleyecek. (Bir işçi)

Siyasetin Gündemi

AKP'nin hesapları tutmuyor, vites yükseltiyor...

İmamoğlu'nun adaylığını açıklaması, sandık kurup 14 milyon oyla cumhurbaşkanlığı adaylığını CHP seçmenine onaylatması ve ardından Türkiye genelinde siyasi eylemlere katılmasıyla birlikte CHP'nin oy desteğini artırmaya başlaması, Erdoğan ve AKP'yi telaşlandırdığı gibi Kılıçdaroğlu'nu da telaşlandırmış görünüyor. Kılıçdaroğlu, Erdoğan karşısında 14 seçim kaybetmiş bir lider. Erdoğan da onun gibi bir ismi CHP'nin başında görmeyi tercih ediyor. Devletin ve AKP'nin maşası konumuna düşen Kemal Kılıçdaroğlu, “yolsuzluklardan arındırılmış bir CHP istiyoruz” diyerek AKP'nin yargı ve kolluk eliyle yürüttüğü operasyonlara destek verdi. Kılıçdaroğlu, yapılan sözde yargılamaları meşru gösteriyor ve AKP'nin saldırıları için kapı aralıyor.

Bugünkü Adalet Bakanı'nın başsavcı olarak harekete geçtiği dönemde, İmamoğlu ve çevresindeki yüzlerce belediye bürokrati; yolsuzluk, ihaleye fesat karıştırma, rüşvet vb. suçlamalarla gözaltına alındı ve tutuklandı. Binlerce sayfalık düzmece iddianamelerle, binlerce yıllık hapis cezaları talep edilerek yargılamalar başlatıldı. Gizli tanıklar sonradan ifadelerini geri çekse de bu ifadeler iddianamelerin hazırlanması için yeterli görüldü.

Bununla da kalınmadı. İstanbul'daki neredeyse tüm CHP'li ilçe belediye başkanları hakkında soruşturmalar açıldı; davalar başlatıldı ve birçok başkan tutuklandı. İstanbul dışında İzmir, Adana başta olmak üzere çeşitli büyükşehir belediyelerine yönelik operasyonlar düzenlendi; belediye başkanları ve yöneticileri tutuklandı. Tutuklu belediye başkanı sayısı 20'yi, görevden uzaklaştırılan başkan sayısı ise 25'i geçti. Esenyurt, Şişli ve Ovacık

belediyelerine kayyum atandı.

Böylece HDP'li belediyelere yönelik uygulamalara benzer bir tablo ortaya çıktı. Yetmedi, şantaj yoluyla “ya AKP'ye geç ya cezaevini seç” denilerek Aydın ve Afyon gibi illerde bazı belediye başkanları doğrudan AKP'ye geçirildi. Bursa, Gaziosmanpaşa ve Bayrampaşa'da ise tutuklamaların ardından belediye meclisi çoğunluğu aracılığıyla yönetim AKP'ye geçti. Farklı partilerden yaklaşık 50 ilçe belediye başkanı AKP'ye katılmaya zorlandı ve bir kısmı katıldı. Merkezi hükümet, belediyelerin kaynaklarını kontrol ettiği için istediği belediyeyi ihya etme, istemediğini ise iflasa sürükleme gücüne sahip.

Oylarını artırmakta zorlanan AKP'nin son hamlesi ise 2023 CHP Kurultayı'na ilişkin “usulsüzlük” iddiaları üzerinden şekillendi. Delegelerin para karşılığında oy değiştirdiği iddiasıyla dava açan CHP'lilerin izinden gidilerek, kurultay sonuçlarını iptal edecek ve Kemal Kılıçdaroğlu'nun yeniden genel başkan olmasının önünü açacak bir “mutlak butlan” kararının verilmesi hedefleniyor.

CHP, 2023 kurultayında genel başkanını ve yönetimini değiştirdi. Ancak bu değişim başlangıçta, Kemal Kılıçdaroğlu'nun temsil ettiği, “iktidar talep etmeyen, sürekli kendi sağına açılan ve devletin siyasi çizgisine kolayca uyum sağlayan” geleneksel parti çizgisinden çok farklı görünmüyordu. AKP yönetimi de muhtemelen böyle hesapladı. Bu nedenle yeni CHP yönetiminden gelen “normalleşme” ve “yumuşama” çağrılarını sessiz kaldı; diyalog ve iş birliği mesajlarına olumlu yaklaşılmaya çalıştı.

Ancak dengeleri değiştiren gelişme, CHP'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'nı cumhurbaşkanı adayı olarak öne çıkarmaktaki ısrarı ve buna eşlik eden toplumsal hareketlilik oldu. Erdoğan da benzer bir siyasi yoldan geldiği için İstanbul seçimlerinin önemini çok iyi biliyor. Üstelik Ekrem İmamoğlu, AKP adayını üç kez yenmiş bir isim. Erdoğan böyle bir rakibi karşısında görmek istemiyor.

2023'te seçilen CHP yönetimi ya yenilgiyi kabullenecek ya da mücadele yolunu seçecekti. Bu ikilem sürerken öğrenci gençlik sahneye çıktı. İstanbul Üniversitesi öğrencileri, İmamoğlu'nun tutuklanmasını protesto etmek amacıyla belediye önünde toplanan CHP kitlesine polis barikatlarını aşarak destek verdi ve CHP'yi mücadele çizgisine yöneltti. Saraçhane'den bu yana CHP 100'ü aşkın miting gerçekleştirdi; söylemini mücadele eksenine oturttu. DEM Parti ve sosyalist gruplarla ilişkilerini geliştirdi, grevdeki işçilere destek verdi. Hatta AKP ile çözüm arayışı içinde olan DEM Parti yönetimi, toplumsal muhalefetteki ağırlığını büyük ölçüde CHP'ye bırakmış oldu. Toplumun geniş kesimleri açısından CHP'ye yönelik yargı müdahaleleri, AKP'nin beklediği sonucu vermiyor. AKP, toplum üzerindeki eski ikna gücünü büyük ölçüde kaybetmiş durumda. Operasyonların yolsuzluk soruşturmasından çok siyasi hamleler olduğu düşüncesi yaygın kabul görüyor.

Nitekim dikkat çekici olan, operasyonların yalnızca CHP'li belediyelere yönelmiş olmasıdır. Soruşturmalara konu olan müteahhitler AKP'li belediyelerle de çalışmış olmalarına rağmen, AKP'li belediyeler hakkında herhangi bir işlem yapılmıyor.

Bu süreç yalnızca CHP'li belediyelerle sınırlı değil. Sosyalist gruplara, AKP'ye yakın çevrelerin yolsuzluklarını açıklayan gazetecilere, patronların sömürsünü işçilere anlatan sendikacılara ve maden şirketlerine direnen köylülere yönelik de benzer operasyonlar ve tutuklamalar sürüyor.

Erdoğan'ın vites yükseltmesinin arkasında yalnızca yargı, kolluk ve medya gücü yok. Büyük sermaye çevrelerinin ve

başta ABD olmak üzere emperyalist güçlerin, savaş ve ekonomik kriz koşullarında, grev yasaklayan, sendikacı tutuklayan otoriter bir yönetime ihtiyaç duyması da etkili. Yaşananlara itiraz eden liberal büyük burjuvazinin örgütü TÜSİAD'ın yöneticileri bile geçtiğimiz yıl şubat ayında, derneğin genel kurulunda yaptıkları eleştiriler nedeniyle gözaltına alındı ve haklarında yurtdışı yasağı konuldu. Şimdi ise sessiz kalıyorlar.

Derinleşen yoksulluk, işyerlerindeki hukuksuzluklar, enflasyon karşısında ücretlerin erimesi ve büyüyen işsizlik ortamında AKP-CHP çatışması başka bir anlam kazanıyor. CHP içinde muhalefette kalan kanadın sürdürdüğü kitlesel seferberlik devam ettikçe, işçi sınıfı da kendi acil taleplerini daha görünür hâle getirebilir; çıkarlarını sermaye sınıfına ve AKP iktidarına dayatabilir. (27.05.26)

Bilgi Üniversitesi öğrencileri Erdoğan'a geri adım attırdı

Türkiye, kararnamelerle yönetilen bir ülke hâline geldi. Başkanlık sistemi bu tür bir yönetim biçimine imkân tanıyor. Tayyip Erdoğan, "reis" pozisyonu; ne toplumun, ne Meclis'in ne de ilgili bakanlıkların görüşünü almadan, üç satırlık kararnamelerle ülkeyi yönetiyor.

Yine böyle üç satırlık bir kararnameyle İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin 22 Mayıs'ta kapatıldığı açıklandı. Bilgi Üniversitesi, Erdoğan'ın sözünün kolayca geçmediği kurumlardan biri. AKP'ye siyasi olarak muhalif bir çizgide duruyor. Görece demokratik sayılabilecek bir yönetim yapısına sahip özel bir üniversite. Öğrenciler burada yüksek ücretler ödeyerek eğitim görüyor.

Bilgi Üniversitesi'ni kapatma kararı son derece sorumsuzca alınmış bir karardı. Öğrenciler ve aileleri açısından ağır sonuçlar doğurabilecek nitelikteydi. Üstelik eğitim öğretim dönemi devam ediyor ve haziran ayının ilk haftasında sınavlar yapılacaktı.

Devam eden eğitimin bir kararnameyle sona erdirilmesi, öğrencilerin ciddi hak kayıpları yaşamasına yol açacak; eğitim süreçlerini yarıda kesecek, mezuniyetleri ve diplomaları tehlikeye atacaktı.

Diploma iptali konusunda sicili kabarık olan AKP'nin, Bilgi

Üniversitesi öğrencileri ve mezunları üzerinde yarattığı tehdit büyük tepkiye neden oldu. Bilgi Üniversitesi öğrencilerinin, üniversite çalışanları ve akademisyenlerin desteğiyle başlattığı direniş ve işgal eylemi, dördüncü gününde sonuç verdi. Üniversiteyi kapatma kararı yine Erdoğan tarafından geri çekilmek zorunda kaldı.

Boğaziçi Üniversitesi de 2021 yılından bu yana kayyum yönetimi altında. Ancak üniversitenin ne öğrencilerine ne de akademisyenlerine boyun eğdirebildiler. Kayyum atamaları ve üniversite kapatma girişimleri, üniversiteleri disiplin altına alma çabasının bir parçasıdır.

AKP hükümeti, yaklaşık 25 yıllık iktidarına rağmen akademik alanda ve kültür-sanat çevrelerinde hâlâ tam bir hegemonya kurabilmiş değil. Bunun yarattığı hazımsızlık, üniversiteler üzerinde baskı kurularak telafi edilmeye çalışılıyor.

Dünyanın ilk 100 üniversitesi arasında herhangi bir Türk üniversitesi bulunmazken, ilk 500 içerisinde yalnızca altı üniversite yer alıyor. Akademik alanın gerilemesi, üniversitelerdeki gerici kadrolaşmanın doğrudan sonucudur. Türkiye'de üniversiteler egemen sınıflar açısından her zaman "tehlikeli" ve "solcu" görülmüş, düzene uyumlu hâle getirilmekte zorlanılmıştır. Bu

nedenle öğrenci gençlik sürekli baskı altında tutulmak istenmiştir.

1971 ve 1980 askerî darbelerinin hedef tahtasında da hep üniversite öğrencileri vardı. 12 Eylül askerî diktatörlüğünün YÖK adı altında bütün üniversiteleri merkezi bir yapıya bağlaması da aynı nedenlere dayanıyordu. Geçen yıl Saraçhane mitinglerinde İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin gösterdiği cesaret dikkat çekmişti. Taksim Meydanı'nın 1 Mayıs'a açılması için yapılan eylemlerde de yine öğrenci gençliği ön saflarda yer aldı.

Gençlik hareketi, taşıdığı devrimci enerjiye ve savunduğu Marksizm ile sosyalizm ideallerine rağmen, bu ideolojiyi gerçek devrimci zemine taşıma konusunda başarılı olamadı.

Gençliğin haklı öfkesi, devrimci idealleri ve kapitalizmi yıkma arzusu, biricik devrimci sınıf olan işçi sınıfı ekseninde birleştirilemedi. Bu nedenle gençlik hareketi çoğu zaman maceracı yönelimlere sürüklendi. Devrimci bir işçi partisinin inşasında büyük ihtiyaç duyduğumuz gençliğin gerçek devrimci temellere kavuşması, ancak işçi sınıfıyla birleşmesiyle mümkündür. İşçi sınıfının devrimci zeminine dayanmayan hiçbir hareket, düzen saflarında kalıcı gedikler açamaz. (27.05.26)

Uluslararası Gündem

ABD-İran

Büyük sopa ve yalancı poker

Mayıs 26'sında, bundan iki gün önce bir barış anlaşmasının “son aşamada” olduğunu duyurmuş olmasına rağmen, Trump ülkenin güneyindeki askeri tesisleri bombalattı.

Trump ve ABD'li yöneticiler, başarısızlıklarını zafermiş gibi göstermeye çalışırken, bu savaştan çıkmak istiyorlar. Neredeyse sınırsız askeri güçlerine güvenen ve dünyanın hiçbir köşesinin kapitalist gruplarının denetiminden kaçamayacağını savunan emperyalist yöneticiler, bombalarının gücüyle herhangi bir rejimi boyun eğdirebileceklerini düşünüyorlar. Ancak İran'ın altyapı ve sanayi tesislerine yönelik kırk gün süren bombardıman ve sistematik yıkımların ardından gelen sahte ateşkes, rejimi devirmeyi başaramadı.

Beyaz Saray'a döndüğünden beri Trump sert bir politika izliyor ve ABD'ye direnen ülkeleri boyun eğdirmek için her türlü yolu kullanmaya hazır. Karşılıklı verme imkânı olmayan ülkelere gümrük vergileri dayatabildi, Venezuela başkanını kaçırabildi, Küba adasını boğabildi, ancak 90 milyon nüfuslu bir ülkeyi yoğun bomba ve füze saldırılarıyla dize getiremedi. Bunu başarmak için, eski başkan George W. Bush'un 2003'ten sonra Irak'ta yaptığı

gibi, ülkede kalıcı bir kaos yaratsa bile, yüzbinlerce Amerikan askerini kara hareketına göndermesi gerekecektir. Bu savaşa karşı çıkan Amerikan halkı ve böyle bir kara hareketının getireceği olağanüstü maliyet karşısında, Trump ve onun arkasındaki Amerikan devlet aygıtı, şimdilik, bu işe girişmeye hazır

Tahran'daki bir binanın duvarında: Hürmüz Boğazı, “Sonsuza dek İran'ın elinde” sloganıyla.

görünmüyor. Bu yüzden, perde arkasında müzakere ederken, ultimatolar veriyor ve blöf yapıyor.

Basına göre, ABD, Trump'ın 2018'de Obama'nın imzaladığı nükleer anlaşmayı iptal etmesinden bu yana İran'ı boğan ve hidrokarbon ihracatını kısıtlayan yaptırımların tamamını veya bir kısmını kaldırmaya, Katar veya diğer ülkelerdeki bankalarda dondurulmuş birkaç on milyar dolarlık İran parasını serbest bırakmaya hazır görünüyor. Şu anda Trump, daha iyi bir anlaşma elde etmek istediğini söyleyerek böbürleniyor, ancak Dışişleri Bakanı Rubio, nükleer meseleinin “72 saat içinde çözülmeyeceğini”

belirterek, bu konunun gelecekteki anlaşmanın dışında tutulmasını haklı çıkarmayı tercih ediyor. Hürmüz Boğazı'nın yeniden açılmasına gelince, anlaşmanın şartları bilinemese de bu konu müzakerelerin ana maddesidir.

Aynı zamanda, İran'ın taleplerine boyun eğiyormuş gibi görünmemek ve bir yenilgiyi

zafer gibi göstermek için Trump konuyu saptırıyor. 26 Mayıs'ta, bombardıman yaparken, Körfez ülkeleri liderlerini İsrail ile İbrahim Anlaşmaları'na katılmaya çağırdı. Trump'ın ilk görev döneminde müzakere edilen ve dört Arap ülkesi tarafından onaylanan bu anlaşmalar, bu ülkeler ile İsrail arasındaki ilişkileri güçlendirmeyi amaçlıyordu. Hamas'ın 7

Ekim 2023'te İsrail'e saldırı düzenlemesinin bir nedeni de, Filistin meselesini ortadan kaldıran bu metni diğer Arap devletlerinin imzalamalarını engellemektir. Suudi ve Katarlı liderler, bölgesel liderlik rolünü İsrail'e bırakmayı kabul edecekler mi? Bu hiç de kesin değil.

Hürmüz Boğazı'nın kapatılmasının dramatik sonuçlarına rağmen, ABD'li ve İranlı liderler arasındaki yalancı poker oyunu hala devam edebilir. Savaş gibi, bu oyunun bedelini de İran'da olduğu gibi dünyanın tüm ülkelerinde halk sınıfları ödüyor. (LO, 27.05.26)

El sıkışmalar ve ekonomik savaş

14 ve 15 Mayıs tarihlerinde Donald Trump, Pekin’de Xi Jinping ile bir araya geldi. ABD başkanının Çinli meslektaşından beklediği sıcak karşılama alıp almadığı bilinmiyor, ancak kendisi bu karşılamadan memnuniyet duyduğunu belirtti. Perde arkasında ise asıl mesele ticaret ve güç gösterisiydi.

Trump’ın heyetinde, Musk (Tesla/SpaceX), Cook (Apple) ve Huang (Nvidia) gibi yaklaşık yirmi Amerikalı büyük patron yer alıyordu. Bu büyük patronlar, Çin devletiyle olan ticari anlaşmazlıkları nedeniyle seçilmişti. Örneğin, Trump’ın ilk ticaret savaşı sırasında Çin’in karşılık vermesi nedeniyle Boeing, 2017’den beri Çin’e uçak satamadı. 500 adet satma hedefiyle gelen Trump’ın 200 adet satabildiği, ancak bunların “çok büyük” olduğu söyleniyor.

Nvidia’nın patronu Jensen Huang, yapay zeka için hayati önem taşıyan çiplerinin satışının, ABD yönetiminin Çin’e sadece kısıtlanmış versiyonları satmaya zorlamasından bu yana, çöktüğünü gördü. Çin devleti, rakip bir ulusal sektörün geliştirilmesine tüm gücüyle odaklandı ve artık Amerikan ürünlerini yasaklarken, Nvidia’nın baskısı altında ABD kısıtlamalarını kaldırdı...

Aynı şekilde, yarı iletken satan Micron’un patronu da, Çin devletinin ulusal güvenlik gerekçesiyle ürünlerini fiilen yasakladığını görüyor; bu, Çin devletinin, ABD devletinin Huawei tarafından üretilen elektronik parçaların girişine koyduğu engellere yanıt verme şeklidir. Kasım ayına kadar ateşkesi süren gümrük vergisi savaşına gelince, resmi raporlarda bundan bahsedilmiyor.

Sonuç olarak, perde arkasındaki müzakerelerin sonuçları bilinmemekle birlikte, Amerikan

silah satışlarının hâlâ askıda olduğunu” belirtti. 1970’lerin sonlarından beri, Çin ile ABD arasındaki uzlaşma, Tayvan’ın fiili bağımsızlığının büyük güçler tarafından tanınmaması yönündedir. Tayvan’ın resmi bağımsızlığına karşı çıkararak Trump, Xi Jinping’e bir taviz vermektedir.

Resmi olarak, Xi Jinping ve Donald Trump, ABD ile Çin arasındaki ilişkiyi “yapıcı stratejik istikrar” içine yerleştirdiler. Xi Jinping, Trump’a ABD’nin, yükselen bir güç olan kendi ülkesi ile Trump’ın temsil ettiği yerleşik

Donald Trump ve Xi Jinping

bir güç arasında çatışmaya yol açan ve savaşla sonuçlanan “Thucydides tuzağı”ndan kaçınmaya hazır olup olmadığını sorma cüretini bile gösterdi. Görünüşe göre, ABD’nin

Venezuela ve İran’daki güç

gösterileri onu korkutmuyor. Diplomatik gülümsemelerin arkasında, Amerikan emperyalizminin temsilcisi, Çin’in Ortadoğu veya Latin Amerika’da baskısına direnmek ve hatta onunla rekabet edecek kadar güçlü olduğunu bir kez daha fark etti. Buna sonsuza kadar dayanabilecek mi, bunu zaman gösterecek. (LO, 20.05.26)

kapitalistlerinin tüm güçlerine rağmen Çin’e istediklerini dayatamadıkları ortaya çıkıyor.

Bu müzakerelerde Xi Jinping, Tayvan konusunda ABD’den bazı açıklamalar almayı başarmış görünüyor. Ayrılırken Trump, “kimsenin bağımsızlığa gitmesine” karşı olduğunu, Amerikalıların “savaşmak için 15.300 kilometre yol kat etmeyeceklerini” ve “[Washington’dan Tayvan’a]

Hükümet halkın öfkesiyle karşı karşıya

Nisan sonundan bu yana Bolivya, işçiler, köylüler ve yerli toplulukların katıldığı geniş çaplı bir isyan hareketiyle karşı karşıya.

Geçen Ekim ayında yapılan seçimler, solun yenilgisini işaret etmişti. Ekonomik krizin sonuçlarından etkilenen birçok halk sınıfı seçmeni, yirmi yıldır ülkeyi yöneten MAS'ı (Sosyalizme Doğru Hareket) cezalandırmak istemişti. Ancak "herkes için bir kapitalizm" vaat eden mevcut sağcı cumhurbaşkanı Rodrigo Paz da daha iyi bir performans gösteremiyor. İşletilen gaz yatakları azalan Bolivya, dünya piyasasındaki fiyat artışından yararlanamıyor. Devletin kasaları hâlâ boş ve Rodrigo Paz, görev süresinin başından itibaren halkın yararlandığı yakıtlara uygulanan destek fiyatlarını kaldırarak kasaları doldurmak istedi.

Böylece fiyatlar iki katına çıktı; bu durum malzeme kıtlığını elbette durdurmadı, ancak ulaşım ve gıda fiyatlarını patlattı. İlk büyük çaplı protesto Aralık ayı sonunda gerçekleşti. O zamandan beri genel bir hoşnutsuzluk var.

Taşımacılar, benzin istasyonlarında dağıtılan benzinin kalitesinden dolayı öfkeli; benzin o kadar kötü ki motorlara zarar veriyor. Kooperatifler halinde örgütlenmiş zanaatkar madenciler, benzin ve patlayıcı kıtlığı nedeniyle faaliyetlerinin felç olması nedeniyle protesto ediyorlar.

Mevcut isyan, "tarımı modernize etmek" amacıyla

Senato'ya sunulan 1720 sayılı yeni yasaya tepki olarak çeşitli köylü örgütleri tarafından Nisan başında başlatıldı. Santa Cruz burjuvazisinden büyük bir soya üreticisinin inisiyatifiyle hazırlanan bu yasa, fiilen büyük tarım-sanayi sahiplerinin küçük çiftçilerden veya yerli topluluklardan arazi satın almasını kolaylaştırıyor. Ülkenin en yoksul bölgelerinden biri olan, La Paz'dan 700 km uzaklıktaki Amazon kuzeyindeki Pando bölgesindeki köylüler başkente

COB'un çağrısıyla 1 Mayıs'ta La Paz'da düzenlenen miting

doğru yürüyüşe başlarken, Cochabamba'daki koka üreticileri ve Altiplano'daki Aymara köylüleri federasyonu, özellikle La Paz'ın yukarısındaki El Alto'da yolları kapatmaya başladı.

Yürüyüşün La Paz'a varmasından üç gün önce, 1 Mayıs'ta düzenlenen büyük bir mitingde, COB (Bolivya İşçi Merkezi) liderleri köylülere destek verdiler ve %20'lik ücret artışı talebiyle kalay, çinko, kurşun, gümüş ve bakır madenlerinde "süresiz" grev başlattılar. Kırsal ve kentsel devlet okullarındaki öğretmenler de harekete geçmeye başladı. Mayıs ortasında, COB ve köylü örgütleri cumhurbaşkanının

istifasını talep ederken, başkent ana giriş yolları kırkın üzerinde barikatla kapatıldı. Gösteriler çoğaldı ve öğretmenlerin Eğitim Bakanlığı'nı işgal etmesine ve başkanlık sarayı çevresinde madenciler ile polisler arasında çıkan çatışmaya yol açtı. Kıtliklarla karşı karşıya kalan hükümet, Arjantin hava kuvvetlerinin yardımıyla bir hava koridoru kurmak zorunda kaldı. 16 Mayıs Cumartesi günü, çok sayıda yol barikatını kaldırmak amacıyla ordu gönderildi. Taş ve dinamit çubuklarıyla silahlanmış göstericiler, özellikle madencilerle çatışmalar çoğaldı.

ABD Büyükelçiliğinin açık desteği, sektör sektör müzakere girişimleri ile baskı arasında gidip gelen Rodrigo Paz için pek bir fayda sağlamadı. Bir yandan 1720 sayılı yasanın yürürlükten kaldırıldığını, ardından madenciler

kooperatifleri federasyonu ve öğretmenler sendikası ile bir anlaşma yapıldığını duyurdu. Bu anlaşma, sendikanın tabanı tarafından hemen reddedildi. Öte yandan, harekete geçen işçileri uyuşturucu kaçakçılığıyla para kazandıkları veya eski cumhurbaşkanı Evo Morales tarafından kullanıldıkları ile suçluyor.

19 Mayıs Pazartesi günü, başsavcı COB'un genel sekreteri Mario Argollo'nun tutuklanmasını emretti ve sendikalar, polis tarafından öldürülen dört göstericinin ölümünü duyurdu. Gün boyu, cumhurbaşkanlığı sarayı yakınlarında şiddetli çatışmalar devam etti. (LO, 20.05.26)

Sınıf Mücadelesi'nin Sözü

ABD – Avrupa: Emperyalist çeteler arasındaki rekabet

(Bir önceki sayının devamı)

[...] İkinci Dünya Savaşı sırasında ABD, Almanya'ya karşı bir kez daha savaşa girdiğinde, asıl amaç “nazizme karşı demokrasiyi savunmak” değildi, kendi çıkarlarını öne çıkarmak ve tüm dünyaya egemenliğini dayatmaktı.

Bu dönemde kendi egemenliklerine boyun eğdiremedikleri tek devlet Sovyetler Birliği'ydi. 1917'deki Rusya Devrimi, işçi sınıfının iktidarı ele geçirmesine, burjuvaziyi mülksüzleştirmesine ve kendi devletini kurmasına imkân vermişti. Bu devlet, tüm kapitalist güçlerin müdahalelerine ve bunların kışkırttığı darbe girişimlerine karşı zaferle direndi. Ancak, diğer tüm proleter devrimlerin başarısızlığı sonrasında zayıflamış ve yalnız kalmış olan bu devlet, bürokratik bir yozlaşma yaşadı ve Stalin'in başını çektiği yeni yönetici kitlenin tek hedefi, emperyalizm tarafından kabul edilmektir. Böylece Amerikan yöneticiler, Almanya'ya karşı zafer kazanmak için SSCB ile bir ittifak kurabildiler. Savaşın ardından, Sovyet ordusu tarafından işgal edilen Doğu Avrupa'da işçi devrimlerinin patlak vermesini engelleyerek düzeni sağlama görevini, mecbur kalarak SSCB'ye vermek zorunda kaldılar. Ancak aslında, dünyanın bir kısmının kendi hakimiyetlerinden kurtulmasını kabul etmiyorlardı. 1947'den itibaren SSCB'ye karşı “Soğuk Savaş” başladı. Amerikan

emperyalizminin müttefikleri, onun egemenliği altına girmek zorunda kaldılar.

NATO, ABD'nin askeri kolu

1949 yılında kurulan NATO (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü), Sovyet bloğuna karşı Batı bloğunun askeri ittifakıydı. Buna karşı koymak için SSCB, 1951 yılında benzer bir örgüt olan Varşova Pakti'nı kurdu. NATO'nun kurulmasından bu yana genel sekreterlik görevi geleneksel olarak bir Avrupalıya verilmiş olsa da, Avrupa'daki müttefik kuvvetlerin başkomutanlığı her zaman bir Amerikan generaline verilmiştir. Atlantik İttifakı'nın tüzüğünde bu rol paylaşımıyla ilgili herhangi bir madde bulunmamakla birlikte, ABD hiçbir zaman bunun aksini kabul etmemiştir.

1991'de SSCB'nin dağılması, Varşova Pakti'nin sonunu getirdi, ancak NATO'nun sonunu getirmedi. Aksine, NATO, Doğu Bloku'nun dağılmasının ardından yeni üyeleri bünyesine kattı. Rusya'yı kademeli olarak kuşatma politikası, sonunda Putin'in Ukrayna'yı etki alanı içinde tutmak amacıyla 2022'de bu ülkeyi işgal etme kararını almasına yol açtı. ABD, 1999'da eski Yugoslavya'da Sırbistan'a karşı, ardından 2001'den itibaren on binlerce Avrupalı askerin konuşlandırıldığı Afganistan'da müdahale etmek için de NATO'yu kullandı. Trump, yakın zamanda her zamanki kayıtsız tavrıyla onların rolünden

bahsederek şöyle dedi: “Onlar savaş bölgelerinden uzak durdular.” Ancak yaklaşık bin kişi, Amerikan emperyalizminin yürüttüğü en uzun savaşa katılarak hayatlarını kaybetti. Daha çok izolasyonist eğilimli seçmen kitlesini memnun etmek için Trump, NATO'nun ABD'ye pek bir fayda sağlamadığını söylemekten asla geri durmuyor. Bu askeri örgütün Amerikan silah sanayisine garanti ettiği pazarları ise hiç gündeme getirmiyor. Haziran 2025'te Lahey'de düzenlenen NATO zirvesinde Trump, İttifak üyelerinden katkı paylarını artırmalarını ve 2035 yılına kadar GSYİH (Gayrisafi Yurt İçi Hasıla)'larının %5'ine çıkarmalarını talep etti. Bu ek milyarlar, büyük ölçüde Lockheed Martin, Boeing ve diğer Amerikan silah üreticilerinin sipariş defterlerini şişirecek. Avrupalı liderler, kendileri de bir “yeniden silahlanma” politikası ve askeri bütçelerin artırılması sürecinde oldukları için, bu Amerikan talebine daha kolay kabul ettiler. İspanyol başbakanı bu şarttan kurtulma niyetini dile getirdiğinde, zirveye katılanların hepsinin öfkelerini üzerine çekti; katılımcılar, İttifak içinde disipline uyulması gerektiğini ilan ettiler. Avrupa ülkeleri, genelkurmayların kullandığı ifadeyle “yüksek yoğunluklu bir savaşı” yürütmeye hazır olmak istiyorlar, ancak Amerikan egemenliğine karşı çıkmayı düşünmüyorlar ve muhtemelen bunu yapamazlar da.

Avrupalılar kısıtlı paya mahkum edildi

ABD, NATO'dan çekilmekten çok uzaktır. 6 Şubat'ta kamuoyuna duyurulan son askeri görev yeniden düzenlemesinden bu yana, deniz kuvvetleri komutanlığı bir Amerikan subayı tarafından yürütülüyor; oysa bu görev, o zamana kadar geleneksel olarak İngiliz Kraliyet Deniz Kuvvetleri'nden bir temsilciye veriliyordu. Zaten kara ve hava kuvvetlerini yöneten ABD, böylece her zaman kendi çıkarlarına hizmet eden bir askeri araç olarak gördüğü NATO'nun askeri yapısı üzerindeki kontrolünü daha da güçlendirmiş oldu.

Ukrayna'daki savaş, ABD'ye Avrupalı rakiplerine tanınan payı daha da azaltma fırsatı sundu. Sermayeleri, Ukrayna ekonomisinin büyük bir kısmını ele geçirmeyi başardı. Tekelleri, silah ve diğer birçok malzeme tedariki yoluyla zenginleşti. Ve ABD, Rus gazı ve petrolüne yönelik yaptırımlardan yararlanarak, Avrupalı rakiplerini kendisine bağımlı hale getirdi.

Aynı dönemde, Ağustos 2022'de, ABD Başkanı Biden, yabancı şirketleri ABD topraklarında üretim yapmaya teşvik etmek amacıyla 400 milyar dolarlık bir plan olan IRA'yı (Enflasyon Azaltma Yasası) onaylattı. ABD devleti, büyük şirketleri fabrikalarını taşınmaya ikna etmek için Avrupa'ya temsilciler gönderdi ve neredeyse tüm işlemleri üstlenmeyi teklif etti.

Bu ticaret savaşında bir adım daha atıldı: Nisan 2025'te Beyaz Saray'a geri dönen Trump, ABD'ye ithal edilen ürünlere yönelik genel bir gümrük vergisi artışı açıkladı. Tüm devletler ve en büyük

şirketler, Avrupa kapitalistleri için hayati önem taşıyan ABD pazarına erişim koşullarını müzakere etmek üzere temsilcilerini Washington'a gönderdi. Bunlardan bazıları, Fransız milyarder Bernard Arnault gibi, Trump'a doğrudan davalarını savunmak için bizzat oraya gitti.

ABD yönetimi ile Avrupa Birliği (AB) temsilcileri arasında aylar süren müzakerelerin ardından, Temmuz 2025'te nihayet bir ticaret anlaşması imzalandı. Böylece, AB'den ABD'ye yapılan ihracatın çoğu artık %15'lik bir vergiye tabi tutuluyor; çelik ve alüminyumda ise bu oran %50'ye kadar çıkıyor.

Avrupalılar ise herhangi bir karşı önlem almadı ve vergi artışı kararı vermedi. Çoğu, durumdan memnun olduklarını belirtti; esasen durumun daha kötü olabileceğini ve bu son derece talep kar müttefike boyun eğmekten başka seçenekleri olmadığını düşündüler.

AB ayrıca, önümüzdeki üç yıl içinde ABD topraklarında 600 milyar dolarlık yatırım ve 750 milyar dolarlık enerji alımı sözü vermek zorunda kaldı; bu simgesel bir teslimiyet oldu ve Trump'ın zafer ilan etmesine olanak sağladı.

70 yılı aşkın bir süredir devam eden sözde birleşme sürecinin ardından, Avrupa burjuvazileri bölünmelerini aşamadı ve tek bir devlet kurmayı başaramadı. Avrupa Birliği, her şeyden önce ulusal burjuvazilerinin özel çıkarlarını savunmaya özen gösteren devletler arasında, zorlukla kurulmuş, eksik ve her an sorgulanmaya açık bir ittifaktan ibarettir. Birbirleriyle rekabet halinde olan Avrupa burjuvazileri, her zamankinden

daha fazla "kapitalist insanlığın hakimi" olan Amerikan emperyalizminin dayatmalarına karşı koymaktan acizdir.

İşçilerin baş düşmanı kendi ülkelerindedir

İşçi sınıfı, kapitalist güçler arasındaki bu çatışmada hiçbir tarafı desteklememelidir, çünkü bu çatışmanın ilk kurbanı işçi sınıfıdır. Her yerde, kapitalist rekabetin sonuçlarını ödeyenler işçilerdir; kendilerini tüm kaynaklardan, barınma ve sağlık hizmetlerinden mahrum bulurlar. Kapitalistler arasındaki ekonomik savaş, askeri çatışmaların yaygınlaşmasına yol açarsa, hükümetler gençleri seferber etmekten ve onları savaş alanlarında ölüme göndermekten çekinmeyecektir. Geçmişte, önceki dünya savaşlarında, sömürge savaşlarında, son on yıllarda tüm kıtaları kan gölüne çeviren askeri müdahalelerde olduğu gibi, milliyetçi söylemler, vatani veya demokrasiyi savunma gerekliliği üzerine yalanlar, işçilerin ve halk sınıflarının, sanayicilerin, sermayedarların ve silah tüccarlarının çıkarları uğruna ölüme gönderileceği gerçeğini gizlemeye hizmet edecektir. Troçki'nin 1926'da yazdığı gibi, emperyalist çıkar çatışmaları "savaşlar ve devrimci çalkantılarla dolu"dur ve her ülkede işçiler, burjuvazinin çıkarlarına karşı kendi çıkarlarını savunmak zorunda kalacaklar.

Bu iflas etmiş kapitalist sistemi ortadan kaldırmak için iktidarı ele geçirmeli ve burjuvaziye mülksüzleştir-melidirler. İşçi sınıfı o zaman, toplumsal dönüşüm programını hayata geçirebilecek ve çoğunluğun ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde örgütlenmiş bir toplum inşa edebilecektir (LDC,21.02.26)

Tarihten... Tarihten... Tarihten...

15-16 Haziran nasırlı ellerin kalktığı gündür

DİSK, 1967 yılının Şubat ayında Türk İş'ten ayrılan sendikalar tarafından kurulmuştur. Kısa sürede özel sektör işçileri arasında adı duyulan, tuttuğunu koparan bir sendika olarak ün saldı. 274 ile 275 sayılı yasalar meclisten çıkarsa Türk-İş dışında hiç bir konfederasyonun varolması mümkün olmayacaktı.

14 Haziran günü DİSK merkezinde yapılan yüzlerce temsilcinin katıldığı toplantının ardından, DİSK yönetimi önerileri değerlendirmek üzere çekildiğinde aklına gelen en fazla 17 Haziran'da bir miting yapmak oldu. Ancak işçi temsilcileri toplantının ertesi günü DİSK merkezinin kararını beklemeden harekete geçmişti bile.

Daha ilk gün DİSK yöneticilerinin denetiminden çıkan grevlerde olay çıkmamış ancak 75 bin işçi harekete geçmişti. 16 Haziran günü çatışma çıkmış, üç işçi, bir polis ve bir esnaf polis kurşunlarıyla ölmüş ancak greve katılım iki misli olmuştur.

Sonradan gözaltına alınan DİSK yöneticileri eylemlerle ilgilerinin olmadığını söylediler. DİSK Başkanı Kemal Türkler yaptığı radyo konuşmasında işçilere şöyle sesleniyordu: “İşçi kardeşlerim! İşçi sınıfının bilinçli temsilcileri! Sizlere sesleniyorum. (...) Bizler anayasaya sınımsız bağlı işçiler olduğumuzdan hiçbir hareketimiz Anayasa'ya aykırı olamaz. (...) hatta kötüsü, gözbebeğimiz şerefli Türk ordusunun bir mensubuna kötü maksatla taş atabilir, tahrikler

yapabilirler. DİSK Genel Başkanı olarak sizi uyarıyorum.” Tipik bürokrat bir tutumu ifade eden bu açıklama DİSK yönetiminin hareketin gerisinde kaldığını gösteriyor.

1970'li yılların solcu gazetelerinden Akşam gazetesi, 16 Haziran 1970 tarihinde “1500 işçi dün Ankara asfaltında yürüyüşe geçti” manşeti ile 15 Haziran'a ilişkin olarak şu haberi vermiştir: “DİSK ve Türk-İş üyesi yüzlerce işçi dün Türk-İş'in tutumunu yermek için İstanbul ve İzmit'te yer yer direnişe geçmişlerdir. Elllerinde 'Kahrolsun Türk-İş', '27 Mayıs Anayasasının Sahibi Biziz', 'Zafer Er Geç Emekçilerindir', 'Haklarımız İçin Sonuna Kadar Kavga Edeceğiz' yazılı dövizler bulunan işçiler 18 km yürümüşlerdir”. Devamla bu olaylara paralel olarak Türk-İş'e bağlı, fakat görüş olarak da Türk-İş'in karşısında olan bazı fabrika işçileri de İstanbul'da direnişe geçmiş ve Ankara asfaltında yürüyüş yapmışlardır” demektedir.

Ertesi gün aynı gazete eylemleri “Cumhuriyet tarihinde en büyük işçi hareketi olarak nitelenen bu eylemde, ellerinde taş ve sopalarla yürüyüşe geçen işçiler, fabrika ve binaları tahrip etmişlerdir. İşçi, asker ve polislerin yer aldığı çatışmaların en büyüğü Kadıköy'de, diğeri de 4. Levent'teki fabrikaların önünde meydana gelmiştir. Polisler olayları önleyemeyince askeri birlikler bütün şehri kordon altına almışlar ve yer yer tanklarla

barikatlar kurmuşlardır... Otosan fabrikası önünde sabah toplanan işçiler Ankara asfaltında yürüyüşe geçti ve yol boyunca “işçiyiz haklıyız, hükümet istifa, Anayasa nerede, işçiler biriz emeğimizi sömürmeyiz” sloganlarını atarak yürüdüler...

Yol boyu birçok işçinin kendilerine katılmasıyla sayıları üç, dört bine yaklaşan elleri taşlı ve sopalı işçiler Doğançılar parkı önlerine geldiklerinde, kademeli düzende kurulmuş süngülü altı askeri barikatı daha yararak Üsküdar meydanına inmişlerdir. Burada toplanan işçiler daha sonra Tekel tütün fabrikalarına giderek burada da çalışmakta olan üç bin kadın bin kadar erkek işçiyi alarak Kuzguncuk istikametine yürüyüşe geçmişlerdir. Daha sonra karşı kıyıya Kabataş'a geçmek isteyen işçiler araba vapurlarının işlememesi üzerine yeniden Ankara asfaltına doğru yürüyüşe geçmişlerdir. Daha sonra sayıları yol boyu artarak 10 bine çıkmıştır.” diyerek haberini tamamlar... Yasa meclisten geçse de iptal edilmiştir.

Bugün de 15-16 Haziran zamanıdır. Hem sendikal alanda çürümüşlük diz boyudur, hem yoksulluk ve kuralsız çalışma tavan yapmıştır hem de siyasi yönden tek adam düzeninin hukuk, adalet tanımayan kolluk ve yargı baskısı artarak devam etmektedir. Bu bozuk düzene hiza vermek işçi sınıfının üstüne düşer. (28.05.26)

Sınıf Mücadelesi Yayınları - BM ICLC - London WC1N 3XX – Fiyatı: 50 TL / 1 € / 0,50 £

İnternet Adresi: <http://www.union-communiste.org> – <http://www.sinifmucadelesi.net>

E-mail: contact@union-communiste.org

Altı aylık (6 sayı) abone fiyatı: 250 TL / 5 € / 4 £. Bir yıllık (12 sayı) abone fiyatı: 500 TL / 10 € / 8 £.